

Read the full book on: [10.1787/9789264298828-en](https://doi.org/10.1787/9789264298828-en)

OECD Uzņēmējdarbības un finanšu apskats 2018

Savienojamība, gan starp iestādēm globālās finanšu sistēmas ietvaros, gan starp valstīm, ir neatņemama globalizācijas sastāvdaļa un galvenā komponente kā darbojas kompleksas organizācijas centienos palielināt ražīgumu. Šā gada apskatā aplūkota savienojamība gan starp iestādēm globālās finanšu sistēmas ietvaros, gan starp valstīm. Runājot par pēdējo, apskatā uzmanība pievērsta Ķīnas arvien lielākajai ietekmei pasaules ekonomikā. Tajā jo īpaši pētīts, kā starptautiskā attīstības stratēģija, kas pazīstama kā iniciatīva “Viena josla, viens ceļš” (VJVC), ietekmē Ķīnas tirdzniecību pasaules mērogā un investīciju partnerus, kā arī politikas pieejas, kuras palīdzētu palielināt tās radīto ieguvumu visas pasaules ekonomikai.

Globālās finanšu sistēmas apskats

Monetārās iestādes tādās valstīs, kur izvietotas globāli sistēmiski nozīmīgas bankas (G-SNB), kopš 2008. gada ir sniegušas atbalstu globālajai finanšu sistēmai īpaši zemu procentu likmju un liela apjoma vērtspapīru iepirkumu formā, sākotnēji, atbalstot disfunkcionālos tirgus, un pēc tam, atbalstot ekonomikas atveseļošanu. Tā kā ekonomiskā situācija ir uzlabojusies, ASV Federālo rezervju sistēma ir uzsākusi savu politikas normalizēšanu. Šķiet, ka centrālās bankas citās attīstītajās valstīs varētu sekot šim piemēram. Tas 2018. gadā, it īpaši gada pirmajos mēnešos, ir veicinājis krasas aktīvu cenu izmaiņas. Šī procesa pārvaldība būs izaicinājums.

Tā kā šis process ir sācies, Bāzeles Banku uzraudzības komiteja ir pabeigusi tiesiskā regulējuma, ar ko pārvalda starptautiski aktīvas bankas, kas plašāk pazīstama kā “Bāzele III”, reformu. Atceļot monetāro atvieglošanu, būs pārbaudījums, vai “Bāzele III” ir sasniegusi savu mērķi nodrošināt finanšu sistēmas drošumu un stabilitāti, saskaroties ar stresu radošām situācijām it īpaši, ja produktu likviditāte ir nestabilitātes virzītājspēks. “Bāzele III” ir sasniegusi progresu kapitāla normu nostiprināšanas jomā, bet saglabā G-SNB un to uzņēmējdarbības modeļus līdzīgus tiem, kādi tie bija pirms 2008. gada krīzes – noteikti apturot banku investīciju pakalpojumu pilnīgu atdalīšanu no ar noguldījumiem nodrošinātiem banku pakalpojumiem fiziskām personām. Taču saglabājas ievainojamība, ko rada to savstarpējā saistība, un tā ir būtiska sistēmas iezīme. Viena savstarpējās atkarības mēraukla, ārpusbiržas pārdodamo atvasināto instrumentu nosacītā vērtība, 2017. gada otrajā pusē saglabājās 532 triljonu USD apmērā, kas ir tikai nedaudz zem tās pirmskrīzes augstākā rādītāja – 586 triljoni USD 2007. gada beigās. Risku izvietojumā ir bijušas dažas novirzes, jo investori ir ņēmuši vērā zemu procentu likmju vidi.

Finanšu perspektīvu ietekmēs arī Ķīnas spēja pārvaldīt riskus, kas saistīti ar augstām parādsaistībām un sviras efektu tās banku darbības, ēnu banku darbības un labklājības pārvaldības nozarēs. Lai gan Ķīna tās finanšu sistēmas noslēgtā rakstura dēļ nav tieši saistīta ar riskiem attīstītajās valstīs, ar problēmām varētu saskarties tās Ķīnas iestādes, kas izplata ASV vērtspapīrus. Tas palielinātu ar likviditāti saistīto spiedienu attīstītajās valstīs. Ar problemātiskajiem kredītiem saistīto problēmu apjoms Ķīnā ir neskaidrs, jo trūkst informācijas par to, kādi aktīvi ir iekļauti ārpusbilances mehānismos. Taču ir skaidrs, ka šī plašā ārpusbilances daļa ir palielinājusi sviras efekta risku un varētu izraisīt kredītu destabilizāciju. Tā var traucēt izaugsmei ārpus Ķīnas, ja attīstītajās un jaunietekmes valstīs netiks ieviestas turpmākas izmaiņas finanšu tirgu struktūrā un iestādēs.

Iniciatīva “Viena josla, viens ceļš” globālās tirdzniecības, investīciju un finanšu situācijā

Ķīnas iniciatīva “Viena josla, viens ceļš” ir ambicioza attīstības stratēģija, kā veicināt savienojamību un sadarbību sešos galvenajos ekonomikas koridoros, kas parādīti 2.3. attēlā. Āzijas Attīstības banka lēš, ka Āzijai līdz 2030. gadam infrastruktūrā ir jāiegulda 26 triljoni USD, un Ķīna noteikti var palīdzēt sasniegt daļu no šī mērķa. Iniciatīva “Viena josla, viens ceļš”, kurā kā prioritāte noteikta infrastruktūras finansēšana, ir arī stratēģija, lai sasniegtu virkni ilgtermiņa mērķu: savienojamību; enerģijas un pārtikas nekaitīgumu; līdzsvarotu reģionālo attīstību un labāku jaudas izmantojumu; brīvāku tirdzniecību; ar ilgtspējību saistītos mērķus un apmaiņas nodrošināšanu kultūras un zinātnes jomā.

Ķīna iegulda līdzekļus tehnoloģiju apmaiņā, lai varētu virzīties uz augstākas vērtības darbību veikšanu, un ilgtermiņā tās mērķis ir sekot tam, ko citas lielākās valstis ir paveikušas tehnoloģiju standartu izstrādes, inovāciju un tirgus vērtības ķēžu veidošanas jomā. Savienojamība ir svarīgs stratēģijas elements, it īpaši attiecībā uz enerģiju, ņemot vērā daudzus un dažādus avotus iniciatīvas “Viena josla, viens ceļš” koridoros. Vispārīgāk runājot, empīriskā analīze šajā apskatā liecina par to, ka attīstīto un jaunietkmes tirgu savienojamība palielina tirdzniecības un investīciju radītās priekšrocības. Taču vajadzības saistībā ar infrastruktūras finansēšanu Āzijas jaunietkmes valstīs ir lielas, un pašas Ķīnas iekšējās finanšu problēmas ierobežo līdzekļus, ko Ķīna var piešķirt. Tas nozīmē, ka, ja ir vēlme, lai iniciatīva “Viena josla, viens ceļš” gūtu panākumus, būs vajadzīgi būtiski ieguldījumi no OECD valstīm. Tas nozīmēs aizvien lielāku iesaistīšanos no tirgu puses lēmumu par resursu sadali pieņemšanā. Lai to padarītu iespējamu, būs jānostiprina īpašumtiesības, konkurence, vienādi noteikumi visiem un laba pārvaldība.

Ceļā uz noteikumu vienādošanu ilgtspējīgas izaugsmes nodrošināšanai

Iniciatīva “Viena josla, viens ceļš” ir globalizācijas posms, kas pēc savas būtības ir ilgtermiņa pasākums, kuram tāpat kā līdzīgiem pasākumiem pasaules ekonomikā vajag uz saprātīgiem principiem balstītu pārredzamu pamatu, kas veicina nonākšanu pie rentabliem risinājumiem un godīgumu attiecībā uz visām ieinteresētajām personām.

Ir piecas plašas jomas, kas varētu gūt labumu no lielākas saskaņošanas ar starptautiskajiem standartiem.:

- Valsts uzņēmumu aizvien lielākā līdzdalība globālajā ekonomikā prasa rast veidus, kā nodrošināt vienādus noteikumus visiem, kas apgrūrina subsidēšanu un nepārredzamu procesu īstenošanu un ļauj saņēmējām valstīm gūt labumu no investīcijām, kuras balstītas uz plaši atzītu korporatīvās vadības praksi. Saņēmējām valstīm ir jārisina ar valsts drošību saistītas problēmas it īpaši tās, kas saistītas ar stratēģiski sensitīvām tehnoloģijām un nepilnībām valsts uzņēmumu juridiskajā atbildībā.
- Ir vajadzīgi atklāti un pārredzami iepirkumu līgumi it īpaši saistībā ar lieliem ieguldījumiem infrastruktūrā.
- Gan lielu infrastruktūras projektu gadījumā, gan visos citos gadījumos ir jāizvairās no lielajām izmaksām, ko var radīt kukuļošana un korupcija. Nodrošinot atbildīgu uzņēmējdarbības īstenošanu, kas līdz minimumam samazina traucējumus vietējām kopienām, jāņem vērā sociālās un ar vidi saistītās izmaksas.
- Papildus tam, kas vides respektēšanas ziņā tiek sagaidīts no uzņēmumiem, valdībām pirms īstenošanas ierosinātos projektus saistībā ar ēkām un infrastruktūru ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums.
- Lai samazinātu izmaksas un palielinātu ar tehnoloģijām saistītās iespējas, ir vajadzīga atklāta un pārredzama kārtība pārrobežu investīciju nodrošināšanai. Tā veicinās savienojamību un apjomradītus ietaupījumus, ko paredzēts gūt, īstenojot ar infrastruktūru saistītas stratēģijas.

Visās piecās jomās OECD un citas starptautiskas standartu organizācijas sniedz būtiskus ieteikumus gan infrastruktūru saņēmējvalstīm, gan valstīm, kas to piegādā.

© OECD

This summary is not an official OECD translation.

Reproduction of this summary is allowed provided the OECD copyright and the title of the original publication are mentioned.

Multilingual summaries are translated excerpts of OECD publications originally published in English and in French.

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2018), *OECD Business and Finance Outlook 2018*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264298828-en